

Komitet Główny
Olimpiady Mediewistycznej www.historia.ug.gda.pl
Sekretariat OM
LO im. W. Pola w Czersku olimpiada.mediewistyczna@wp.pl
www.loczersk.pl

2021-03-26

XIV OLIMPIADA MEDIEWISTYCZNA

A.D. 2021

Etap II

SZTUKA

Szanowny Młody Mediewisto, przed Tobą zadania II etapu Olimpiady Mediewistycznej. Sprawdzian ze znajomości zabytków średniowiecznych i związanych z nimi (czasem luźno) pojęć. Mamy nadzieję, że nie będziesz miał kłopotów z ich rozpoznaniem. Jako, że mamy czas pandemiczny w 2021 r. stąd nawiązanie w zadaniach do średniowiecznych epidemii wydawało się na oczywiste

Karta odpowiedzi jest na trzech stronach. Numery na zdjęciach i pod nimi następują kolejno od 1 do 45. ! Za zadania możesz w sumie uzyskać 80 punktów. Jest więc o co walczyć.

Sekretarz Komitetu Głównego OM

Hieronim Kucharski

imię i nazwisko uczestnika - .....

data urodzenia .....

szkoła (i miejscowość), którą reprezentuje uczestnik .....

.....

..... klasa - .....

ZADANIE nr 1 20 pkt

Motyw biblijny częsty w malarstwie schyłku średniowiecza widoczny jest na obrazach A-E – podaj jego nazwę .....

Do obrazów A-E dopasuj trzech podanych niżej autorów:

Vrancke van der Stock – obraz nr .....,

Jan van Eyck - obraz nr .....,

Rogier van der Weyden - obraz nr .....,

Pozostałych dwóch autorów wypada znać, są to (*imię i nazwisko*) .....

autor obrazu nr .....

oraz (*imię i nazwisko*) ..... autor

obrazu nr .....

Wszyscy należeli do tzw. szkoły .....

Słynni artyści pozostawili swoje autoportrety, są to obrazy nr F i G. Rysunek H to wizerunek autora obrazu nr J na którym przedstawił swoją wizję pokuty pewnego pustelnika, swojego imiennika zresztą. Obrazy I oraz K są obrazami mistrzów z autoportretów. Odpowiedz na poniższe pytania:

F to autoportret .....,

G to autoportret .....,

H to wizerunek .....

I to obraz autorstwa ..... nosi tytuł .....

J to „Pokuta św. ....”

K ukazuje scenę biblijną którą jest ..... Autorem jest

.....

Jest to jedna z dwóch części tego samego obrazu. Takie dwuczęściowe dzieło nazywa się

..... Tego typu dziełem jest też obraz nr ..... Natomiast dzieło

złożone z trzech części (np. obrazy A,B,D) nazywane jest z tego względu .....

ZADANIE nr 2 21 pkt

W średniowieczu (i jak doświadczamy w 2021 r. nie tylko w średniowieczu) przez Europę przetaczały się rozmaite zarazy. Niektóre z nich przybierały pandemiczne rozmiary i w efekcie wymierała (kilkakrotnie) prawie połowa ludności naszego kontynentu. O jednej z nich pisał świadek „Wszędzie słychać było płacz i panowała żałoba. Śmiertelność była tak wielka, że ludzie bali się oddychać”. Nic dziwnego, że dość częstym motywem malarskim był szczególnie korowód widoczny na obrazie nr 12. Nazywa się go we francuskim brzmieniu ..... co na polski tłumaczymy jako .....

Niektóre choroby wybuchały gwałtownie i po kilku latach ustępowały, inne towarzyszyły ludzkości nieustannie. Obrazy nr 13 i 14 przedstawiają chorych na dwie szczególnie dotkliwe choroby

Jedna z nich dwukrotnie wyniszczyła ludzkość straszliwie, było to w połowie XIV w oraz u progu średniowiecza w wieku ..... Ta czternastowieczna zaraza nazwana została ..... natomiast jej wcześniejsza fala nosi nazwę od cesarza bizantyjskiego, jednego z najwybitniejszych, fundatora budowli na zdjęciu nr 15. Przedstawia ono największy do XVI w kościół chrześcijański pod wezwaniem (*po grecku*) ..... co tłumaczy się na polski jako ..... Tak więc jest to choroba cesarza (*imię*) .....

Objawy wspomnianej choroby to (*opis współczesny*) *pojawiająca się nagle gorączka wraz z bólem głowy, dreszczami, znacznym osłabieniem oraz powiększone i bolesne węzły chłonne (zwykle szyjne, pachwinowe lub pachowe), zazwyczaj po jednej stronie ciała; później – ich pęknięcie i wydostawanie się z nich ropnej wydzieliny o silnym, brzydkim odorze*. Ta choroba to ....., i chorych na nią przedstawia obraz nr .....

Natomiast obraz nr ..... przedstawia chorego na chorobę stale towarzyszącą ludziom średniowiecza, która była postrzegana jako kara za grzechy. Ta choroba to .....

Podobnie jak i dzisiaj tak i wtedy uważano, że noszenie masek może utrudnić rozprzestrzenianie się choroby. Na zdjęciu nr 16 widać postać w średniowiecznej maseczce, ta osoba to tzw. .... Czyli po prostu ówczesny lekarz opiekujący się chorymi.

Czternastowieczna zaraza była społecznym wstrząsem, poeta pisał: *"Nie pomogło ani oczyszczenie miasta, ani zakaz wpuszczania do niego chorych, ani modły i procesje publiczne, ani inne roztropne nader przepisy"* Ludzie, szukając chwili zapomnienia i zabawy *"żyli, nie przyjmując obcych, strzegąc się nawet wszelkiego stosunku z zewnętrznym światem, pozywając delikatne mięsiwa w niewielkiej ilości, pijąc wino wyborowe, zajmując się tylko grą, muzyką i tańcem, dla zapomnienia o zarazie i śmierci, która zewnątrz ich domów szalała"* Ilustracją do jego opowiadań, które bohaterowie mieli snuć w ciągu 10 dni jak byśmy dzisiaj powiedzieli kwarantanny jest obraz nr 17. Autorem opowiadań jest poeta (*imię i nazwisko*) ..... a ów zbiór nosi tytuł .....

Natomiast autorem obrazu nr 17 jest artysta włoski, którego dzieła zapowiadają już nową epokę w historii sztuki. Nowy styl i tematykę widać w dziele tego artysty - obrazie nr 18. Obraz ten nosi tytuł .....

..... Artysta nazywa się ..... a czas, w którym tworzył nosi dźwięczną, włoską nazwę ..... Obaj artyści (poeta i malarz) związani byli z miastem będącym centrum włoskiej sztuki, a jak włoskiej to i europejskiej . To miasto leżące w słonecznej Toskanii to ..... W tym mieście znajduje się widoczna na zdjęciu 19 bazylika pod wezwaniem po włosku ....., co na polski tłumaczymy jako bazylika Matki Boskiej (*jakiej ?*) .....

ZADANIE nr 3

9 pkt

Ludzie pokutowali z różnych przyczyn, z obawy przed zarazą ale i z powodu niecnych występów.

Ufundowanie kościołów ze zdjęć 20, 21, 22 było formą pokuty polskiego króla. Podaj jego imię i przydomek .....

Podaj też imię i *nazwisko* ofiary królewskiej porywczosci, którą to porywczosc król odpokutował fundując kościoły

.....

Podaj sposób, w jaki ofiara została zamordowana .....

Kościół znajdujący się w Szydłowie, Wiślicy i Stopnicy. Przyporządkuj odpowiednio miejscowości:

Szydłów – nr .....

Wiślica – nr .....

Stopnica – nr .....

Cechę charakterystyczną tych kościołów widać na zdjęciu nr 23. Dotyczy ona konstrukcji, która dość nietypowo dzieli przestrzeń świątyni. Dlatego niektórzy historycy sztuki twierdzą, że kościoły te, a

zwłaszcza wiślicki to kościoły w których są (*liczba*) ..... przestrzenie dla wiernych. Przestrzeń ta to

..... Kościoły te zbudowane są w stylu .....

ZADANIE nr 4 15 pkt

Podaj nazwy elementów architektonicznych oznaczonych literami: 24 - .....,

25 - ....., 26 - ....., 27 - .....,

28- ....., 29 - .....30 - .....,

31 - ..... 32 - .....,

Jak nazywa się przestrzeń w świątyni oznaczona literą 33 - ....., 34 - .....

Jaki typ świątyni oznaczony jest literą 35 - ..... a jaki 36 - .....

Jaki styl architektoniczny jest prezentowany w tym zadaniu - .....

ZADANIE nr 5 15 pkt

Oto znane polskie kościoły w może niezbyt znanych ujęciach.. Podaj ich nazwy (w tym miejsca gdzie się znajdują) oraz styl jaki prezentują:

37 - ....., styl - .....

38 - ....., styl - .....

39 - ....., styl - .....

Podaj nazwy elementów architektonicznych 40 - ....., 41 - .....,

42 - ..... Jak nazywają się przestrzenie w świątyni ukryte pod dachem

43 - ....., 44 - ....., 45 - .....